

## ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

### (1) ΓΕΝΙΚΑ

<b>ΣΧΟΛΗ</b>	Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων		
<b>ΤΜΗΜΑ</b>	Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων		
<b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>	Μεταπτυχιακό		
<b>ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>	ΔΕ0306-1	<b>ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>	<b>Α΄</b>
<b>ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>	<b>ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ</b>		
<b>ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>		<b>ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b>	<b>ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ</b>
		<b>3</b>	<b>6</b>
<b>ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
<b>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:</b>	ΚΑΝΕΝΑ		
<b>ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:</b>	Ελληνικά με χρήση Αγγλικής ορολογίας		
<b>ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS</b>	ΟΧΙ		
<b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)</b>	<a href="https://www.uom.gr/mba/neo-programma-spydon/mathhmata-epiloghs-a-kai-b-eksamhnon?semester=2#undefined3">https://www.uom.gr/mba/neo-programma-spydon/mathhmata-epiloghs-a-kai-b-eksamhnon?semester=2#undefined3</a>		

### (2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<b>Μαθησιακά Αποτελέσματα</b>
<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Αναγνωρίσουν τις εξελίξεις του διεθνούς περιβάλλοντος που θα επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά την επιχείρηση στην οποία εργάζονται και να προτείνουν στη διοίκησή της τα κατάλληλα μέτρα και ενέργειες για την αντιμετώπισή τους.</li> <li>2. Προτείνουν τις κατάλληλες ενέργειες για την αντιμετώπιση των συναλλαγματικών κινδύνων που συνεπάγονται οι συναλλαγές της επιχείρησής τους σε νομίσματα εκτός Ευρωζώνης.</li> <li>3. Επιλέξουν και να προτείνουν στη διοίκηση της επιχείρησης την κατάλληλη μέθοδο εξαγωγών για την πώληση των προϊόντων της επιχείρησης στην αγορά μιας συγκεκριμένης χώρας.</li> <li>4. Επιλέξουν και να προτείνουν στη διοίκηση της επιχείρησης την κατάλληλη στρατηγική παραγωγής των προϊόντων της επιχείρησης στην αγορά μιας συγκεκριμένης χώρας.</li> <li>5. Προτείνουν στη διοίκηση της επιχείρησης τα κατάλληλα μέτρα και ενέργειες για την προσαρμογή της στρατηγικής εμπορικής ή παραγωγικής εισόδου στις διαφορετικές συνθήκες και παράγοντες που επικρατούν στην αγορά κάθε χώρας.</li> </ol>
<b>Γενικές Ικανότητες</b>
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</li> <li>2. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</li> <li>3. Λήψη αποφάσεων</li> <li>4. Αυτόνομη εργασία</li> <li>5. Ομαδική εργασία</li> <li>6. Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</li> <li>7. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</li> <li>8. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</li> <li>9. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</li> </ol>

### (3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στη διάρκεια των τελευταίων τριάντα ετών η σημασία της διεθνούς διάστασης του περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις αυξάνεται ραγδαία και διαρκώς. Η διεθνοποίηση των αγορών εντατικοποιεί τον ανταγωνισμό μεταξύ τους και επηρεάζει τις επιχειρήσεις όλων των παραγωγικών κλάδων, από τη μικρότερη μέχρι τη μεγαλύτερη. Γεγονότα όπως οικονομικές εξελίξεις, διακρατικές εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες, διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, πολιτικές μεταβολές, τελωνειακές ενώσεις, πολεμικές συρράξεις, πολιτική και κοινωνική αστάθεια κ.ά., μπορεί να επηρεάσουν ουσιαστικά την ανταγωνιστικότητα, την κερδοφορία και τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης, **ανεξάρτητα από το αν δραστηριοποιείται στις διεθνείς αγορές ή όχι**. Η αντίληψη ότι μια επιχείρηση λειτουργεί μόνο στην τοπική αγορά, και συνεπώς δεν επηρεάζεται από τις διεθνείς εξελίξεις, είναι στην καλύτερη περίπτωση αφέλης και συχνά επικίνδυνη για την επιχείρηση. **Αδιαμφισβήτητη απόδειξη για το τελευταίο είναι η πρόσφατη πανδημία, η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και η πολυετής παγκόσμια οικονομική κρίση που προκάλεσαν** και η οποία επηρέασε όλες τις επιχειρήσεις και όλα τα νοικοκυριά σε όλες τις χώρες του κόσμου ανεξαιρέτως!

Για όλους αυτούς τους λόγους, στη σύγχρονη εποχή η λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες που επικρατούν στις διεθνείς αγορές. Η αδυναμία κατανόησης του τρόπου λειτουργίας των διεθνοποιημένων αγορών και της σημασίας των διεθνών εξελίξεων για κάθε επιχείρηση μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ανταγωνιστικότητά τους, τη συνολική χρηματοοικονομική επίδοσή τους και τη βιωσιμότητά τους. Οι μεγάλες κρίσεις που πέρασε η παγκόσμια οικονομία από το 2008 και μετά απέδειξαν με επώδυνο τρόπο τη σπουδαιότητα της επαρκούς αντίληψης του τρόπου λειτουργίας των διεθνών αγορών για τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους σ' αυτές και, συνεπώς, για τα νοικοκυριά. Είναι πλέον γενικά αποδεκτό ότι η έλλειψη κατανόησης από τα κατώτερα, μεσαία και ανώτατα διοικητικά στελέχη της σημασίας των διεθνών εξελίξεων για την επιχείρησή τους, ασχέτως από το αν έχει διεθνείς εμπορικές (**δηλ. εισαγωγές ή/και εξαγωγές**) ή παραγωγικές δραστηριότητες, θα επηρεάσει αρνητικά την ανταγωνιστική θέση, την κερδοφορία και τη βιωσιμότητα της επιχείρησής τους. Η κατανόηση των θεμάτων αυτών από τα διοικητικά στελέχη καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική για τις Ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες, καθώς αντιμετωπίζουν διαρκώς αυξανόμενο διεθνή ανταγωνισμό στην εγχώρια αγορά, έχουν στρέψει την προσοχή τους στις σχετικά ανεκμετάλλευτες, αλλά και υψηλού κινδύνου, αγορές των Βαλκανικών, Παρευξείνιων και Αραβικών χωρών, καθώς και των χωρών της Βορείου Αφρικής για να βρουν ευκαιρίες για αύξηση των πωλήσεων και των κερδών τους.

Για αυτούς τους λόγους στο μάθημα αυτό θα μελετηθούν θέματα σχετικά με την άσκηση εμπορικών (εξαγωγές και εισαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών) και παραγωγικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο πλήρως διεθνοποιημένο επιχειρηματικό περιβάλλον. Θα αναλυθούν θέματα σχετικά με τη σημασία, τη διαμόρφωση και τη χάραξη στρατηγικής όσον αφορά στη δραστηριοποίηση της επιχείρησης στο διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον, δηλαδή **την ανάπτυξη της εμπορικής και παραγωγικής εξωστρέφειας** της επιχείρησης. Η παγκοσμιοποίηση και η διεθνοποίηση των αγορών και η επίδρασή τους στην καθημερινή λειτουργία και τις δραστηριότητες όλων των επιχειρήσεων, τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες των διεθνών συναλλαγών, τα εμπόδια και οι περιορισμοί στις εξαγωγές και τις διεθνείς συναλλαγές γενικότερα, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι και οι τρόποι αντιμετώπισής τους, οι λόγοι, οι στρατηγικές και τα οφέλη της διεθνοποίησης των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, η εξαγωγική οργάνωση της επιχείρησης, οι μέθοδοι άσκησης άμεσων και έμμεσων εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών (π.χ. τουριστικές υπηρεσίες) και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, οι στρατηγικές παραγωγής των προϊόντων ή/και υπηρεσιών των επιχειρήσεων σε ξένες χώρες, αυτόνομα ή με τον σχηματισμό διεθνών στρατηγικών συμμαχιών, καθώς και η σπουδαιότητα όλων αυτών στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων και διαμόρφωσης επιχειρηματικής στρατηγικής, είναι θέματα που θα μελετηθούν σε βάθος. Η σημασία αρκετών από τα παραπάνω θέματα θα μελετηθεί και όσον αφορά στην αντιμετώπιση από τις εγχώριες επιχειρήσεις του ανταγωνισμού από ξένες επιχειρήσεις που εισέρχονται και επεκτείνουν τις εμπορικές ή/και παραγωγικές δραστηριότητές τους στην Ελληνική αγορά. Η εκτενής ανάλυση μελετών περιπτώσεων (case studies) στη διάρκεια των διαλέξεων θα αναδείξει τους τρόπους με τους οποίους οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν όλα τα παραπάνω θέματα στην πράξη.

#### Στόχοι του Μαθήματος

1. Να μελετήσει και να εξηγήσει τις θεμελιώδεις αρχές και έννοιες που σχετίζονται με το εξαγωγικό και εισαγωγικό εμπόριο και τις διεθνείς συναλλαγές γενικότερα, καθώς και το marketing, τη διοίκηση ανθρώπινων πόρων, την παραγωγή και τη χρηματοοικονομική διοίκηση στο διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον.
2. Να αναλύσει σε βάθος και να καταστήσει κατανοητά στους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/ήτριες (και τωρινά ή

μελλοντικά διοικητικά στελέχη) τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των στρατηγικών διεθνούς εμπορικής και παραγωγικής επέκτασης και τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τα οποία συνεπάγεται η επιλογή και εφαρμογή της κάθε μίας από αυτές. Το τελευταίο είναι εξαιρετικά σημαντικό, καθώς η επιλογή της πλέον κατάλληλης στρατηγικής εξαγωγών ή παραγωγής προϊόντων ή/και υπηρεσιών στις αγορές ξένων χωρών είναι ένας από τους πλέον κρίσιμους παράγοντες επιτυχίας του εγχειρήματος της επέκτασης των εμπορικών ή/και των παραγωγικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης στις πολλά υποσχόμενες διεθνείς αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

3. Να διδάξει στους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/ήτριες πως να ερμηνεύουν τις συνθήκες που επικρατούν στις διεθνείς αγορές και πως να αξιολογούν τη σημασία και τις επιπτώσεις τους για τον στρατηγικό σχεδιασμό, την υλοποίηση και την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της επιχείρησης ή του οργανισμού τους στην εγχώρια αγορά ή στις διεθνείς αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

#### (4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<b>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</b>	Πρόσωπο με πρόσωπο											
<b>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</b>	Χρησιμοποιείται η πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκαίδευσης Eclass του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για την ανάρτηση χρήσιμων εγγράφων (περίγραμμα μαθήματος, αναλυτική περιγραφή του μαθήματος, ύλη εξετάσεων, διαφάνειες διαλέξεων, χρήσιμα links κλπ.). Επίσης, χρησιμοποιείται για την επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/ήτριες μέσω ανακοινώσεων και αποστολής μηνυμάτων (email). Για την προβολή των διαφανειών των διαλέξεων στο αμφιθέατρο χρησιμοποιείται laptop με Power Point και βιντεοπροβολέας. Επίσης, αναλύονται μελέτες περιπτώσεων σχετικές με τις Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες. Επιπλέον, προσκαλούνται έμπειρα στελέχη επιχειρήσεων για να παρουσιάσουν τις διεθνείς δραστηριότητες των επιχειρήσεών τους στους/ις φοιτητές/ήτριες. Τέλος, στις διαλέξεις γίνεται πρόσβαση σε ιστοσελίδες επιχειρηματικών εφημερίδων και περιοδικών για την ανάλυση πρόσφατων άρθρων σχετικών με το αντικείμενο του μαθήματος, καθώς και σε ιστοσελίδες με σχετικά στοιχεία.											
<b>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="619 1218 1027 1249"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1027 1218 1418 1249"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="619 1249 1027 1281">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1027 1249 1418 1281">39 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="619 1281 1027 1312">Συγγραφή 2 εργασιών</td> <td data-bbox="1027 1281 1418 1312">40 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="619 1312 1027 1344">Μελέτη</td> <td data-bbox="1027 1312 1418 1344">85 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="619 1344 1027 1393">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1027 1344 1418 1393"><b>164</b></td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39 ώρες	Συγγραφή 2 εργασιών	40 ώρες	Μελέτη	85 ώρες	Σύνολο Μαθήματος	<b>164</b>
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>											
Διαλέξεις	39 ώρες											
Συγγραφή 2 εργασιών	40 ώρες											
Μελέτη	85 ώρες											
Σύνολο Μαθήματος	<b>164</b>											
<b>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</b>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνικά</p> <p>Μέθοδοι Αξιολόγησης:</p> <p>α. Δύο μελέτες περίπτωσης (case studies) που θα δοθούν ως εργασίες και οι οποίες, μετά τη βαθμολόγησή τους, θα συζητηθούν στη διάρκεια των διαλέξεων (25% του τελικού βαθμού η κάθε μία).</p> <p>β. Η τελική γραπτή εξέταση, στην οποία στο 1<sup>ο</sup> Μέρος οι φοιτητές/ήτριες απαντούν δύο από τις τρεις ερωτήσεις ανάπτυξης που δίνονται (25% του τελικού βαθμού), ενώ στο 2<sup>ο</sup> Μέρος απαντούν σε ερωτήματα από ένα σύντομο case study (25% του τελικού βαθμού). Για την απάντηση του case study μπορεί να χρησιμοποιηθούν βιβλία και σημειώσεις.</p>											

## (5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

### **- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:**

#### **A. Ελληνικά**

1. Χατζηδημητρίου, Γ.Α., Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες, Κεφ. 1 έως 4, Επικαιροποιημένη Μορφή (pdf), αναρτημένα στο eclass (Κύριο βιβλίο για το μάθημα).
2. Χατζηδημητρίου, Γ.Α., Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες, Εκδ. Ανικούλα, Θεσσαλονίκη, 2003.
3. Griffin, R.W. & Pustay, M.W., Διεθνείς Επιχειρήσεις και Επιχειρηματικότητα, Εκδ. Τζιόλα, 2018.
4. Σαρμανιώτης, Χ. και Παπαϊωάννου, Ε., Διεθνές Μάρκετινγκ και Μάνατζμεντ, Εκδ. Τζιόλα, 2023.
5. Αυλωνίτης, Γ.Ι., Λυμπερόπουλος, Κ. και Τζαναβάρας, Β., Σύγχρονες Στρατηγικές Μάρκετινγκ για Διεθνείς Αγορές, Rosili, Αθήνα, 2010.
6. Παλταγιάν, Γ., Χατζηδημητρίου, Ι. και Αιγυπτιάδης, Α., Διοίκηση Διαδικασιών στο Διεθνές Εμπόριο, Εκδόσεις ΔίΣΙΓΜΑ, 2021.
7. Φιλαδαρλής, Μπ., Ο Τζακ, η Φασολιά και οι Εξαγωγές, Global Greece, Θεσσαλονίκη, 2014.

#### **B. Αγγλικά**

1. Albaum, G., Duerr, E. & Josiassen, A., International Marketing and Export Management, 8<sup>th</sup> ed., Pearson, 2016.
2. Cavusgil, S.T., Knight, G. & Riesenberger, J., International Business: The New Realities, Pearson, 2012.
3. Daniels, J.D., Radebaugh, L.H. & Sullivan, D.P., International Business: Environments and Operations, Addison Wesley, 2015.
4. David, P.A., International Logistics: The Management of International Trade Operations, 5<sup>th</sup> ed., Cicero Books, 2017.
5. Griffin, R. & Pustay, M., International Business: A Managerial Approach, Addison Wesley, 2015.
6. Hill, C.W., International Business: Competing in the Global Marketplace, McGraw-Hill, 2014.
7. Keegan, W.J., Brill, E.A. & Puri, S., International Marketing Management, Pearson, 2014.
8. Kotabe, M. & Helsen, K. International Marketing, Wiley, 2015.
9. Luthans, F. & Doh, J.P., International Management: Culture, Strategy and Behavior, McGraw-Hill, 2015.
10. Madura, J., International Financial Management, South-Western College, 2015.
11. Ricks, D., Blunders in International Business, Blackwell Business, 2011.

### **- Συναφή Επιστημονικά Περιοδικά (Όλα διαθέσιμα μέσω της Βιβλιοθήκης):**

Journal of International Business Studies, International Business Review, Journal of International Management, Journal of World Business, Management International Review, Strategic Management Journal, European Journal of International Management, Critical Perspectives in International Business, Research in International Business and Finance, Transnational Corporations Review, Multinational Business Review, Journal of Strategy and Management, Review of International Business and Strategy, Journal of Business Research, Long Range Planning, European Journal of Family Business, European Business Review, European Management Journal, International Review of Strategic Management, Business Horizons, Harvard Business Review, California Management Review, Sloan Management Review.

### **- Συναφή Περιοδικά και Οικονομικές Εφημερίδες:**

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/ήτριες της Διοίκησης Επιχειρήσεων και μελλοντικά διοικητικά στελέχη είναι απαραίτητο να παρακολουθούν και να ενημερώνονται συνεχώς για τις εξελίξεις στον κόσμο των επιχειρήσεων και στη διεθνή επιχειρηματική σκηνή γενικότερα, εκεί όπου ήδη εργάζονται ή θα ψάξουν να βρουν (καλύτερη) θέση εργασίας. Ηλεκτρονικές εφημερίδες που προσφέρουν αυτή την ενημέρωση είναι οι Ναυτεμπορική, Capital, Powergame, Ημερήσια, Euro2day, Newmoney, Money Review, Οικονομικός Ταχυδρόμος, BusinessNews, FortuneGreece, Sofokleousin, Bankingnews, Voria, Financial Times, Business Week, Economist και πολλές άλλες. Σήμερα οι ηλεκτρονικές εφημερίδες που είναι διαθέσιμες δωρεάν στο διαδίκτυο προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες έγκυρης ενημέρωσης σε πραγματικό χρόνο.